

MAZOWIECKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie
ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa
tel. (+48) 22 44 50 400, fax (+48) 22 44 30 401
www.mwzkz.pl

Urząd Miejski w Karczewie
Biuro Obsługi Mieszkańców
W P L Y N E Ł O

2017 -10- 21

dz. ....
zał. ....
podpis .....

R. J. Michałowski
27.10.2017

Warszawa, 24 października 2017 r.

WD.5133.2.19.2017

Sz. P.

Władysław Dariusz Łokietek

Burmistrz Karczewa

ul. Warszawska 28, 05-480 Karczew

Dotyczy: włączenia do wojewódzkiej ewidencji zabytków układu urbanistycznego miasta Karczewa

Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków (MWKZ) informuje, że dnia 24 października 2017 r. włączyli do wojewódzkiej ewidencji zabytków układ urbanistyczny miasta Karczewa. W załączeniu przesyłamy kartę wojewódzkiej ewidencji zabytków z określonymi granicami układu.

MWKZ przypomina jednocześnie o ustawowym obowiązku utworzenia gminnej ewidencji zabytków, nałożonym zapisami art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zgodnie z art. 22 ust. 5 pkt 1-3 ww. ustawy w gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte zabytki nieruchome: wpisane do rejestru zabytków, włączone do wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, jak również ujęte w wykazie obiektów planowanych do włączenia do wojewódzkiej ewidencji zabytków (zgodnie z art. 1 pkt 5 lit. b oraz art. 7 i 8 Ustawy z dnia 18 marca 2010 o zmianie Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 75, poz. 474).

MWKZ przypomina, że zgodnie z wyrokiem NSA (sygn. II OSK 2041/15), obowiązkiem organu samorządu terytorialnego jest uwzględnienie wszystkich ww. obiektów, pod rygorem stwierdzenia wystąpienia istotnej wadliwości skutkującej nieważnością aktu o utworzeniu gminnej ewidencji zabytków.

Załącznik: karta wojewódzkiej ewidencji zabytków dla układu urbanistycznego miasta Karczewa

MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW

prof. dr hab. Jakub Lewicki

Otrzymują:

1. adresat
2. Starostwo Powiatowe w Otwocku, ul. Górna 13, 05-400 Otwock
3. WUOZ aa (DM)

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

2. Czas powstania

UKŁAD URBANISTYCZNY MIASTA KARCZEWA

XV – koniec XVIII w

3. Miejscowość

KARCZEW
WŁĄCZONO
DO WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI
2083

10. Materiały graficzne oraz wrys z mapy ewidencyjnej

4. Adres (ulica, nr posesji)

Obszar w granicach wg załączonego planu

5. Nr działki i obrębu

6. Przynależność administracyjna

województwo mazowieckie

powiat: otwocki

gmina: Karzewo

7. Współrzędne geograficzne

52°04'34.4"N 21°14'54.6"E

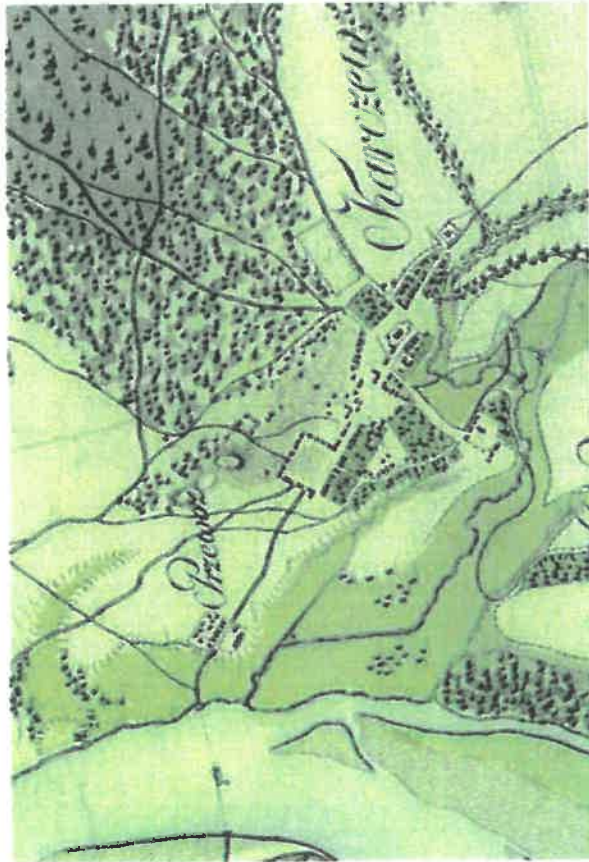
8. Użytkowanie pierwotne/obecne

struktura miejska o złożonej funkcji

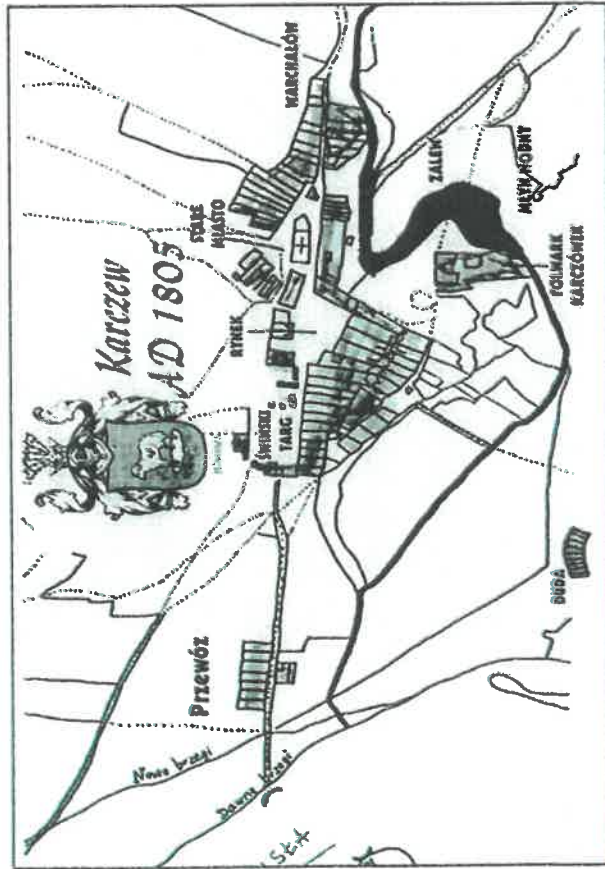
9. Stan zachowania

Zachowane zasadnicze cechy układu komunikacyjnego (ulice i place), funkcje oraz częściowo parcelacja

11. Dokumentacja fotograficzna i ikonograficzna

Mapa Galicji Zachodniej 1804 r.

Fragment mapy F. Zalewskiego z 1805 r.

12. Historia

Karczew jest jednym z kilku najstarszych miast południowo-zachodniego Mazowsza. Początkowo wieś dziedziczna – prawdopodobnie założona w XIV w., od XV w. siedziba parafii. Prawa miejskie otrzymał 21 stycznia 1548 r., czego następstwem było powstanie nowej części miejscowości z dużym rynkiem, później powstały instytucje publiczne – szpital (1563) i szkoła (1603). W 1663 r. Karczew wraz z dobrami otwockimi nabyła rodzina Bielińskich, a pod koniec XVII w. powstała ich rezydencja w pobliskim Otwocku Wielkim, co przyczyniło się do dalszego rozwoju miasta. W latach 1732-1737 marszałek Franciszek Bieliński wznosił okazały murowany kościół, w 1758 r. uzyskał dla Karczewa nowe przywileje, m.in. zaopatrywania Warszawy w artykuły spożywcze z przystani w Przewozie Karczewskim, oraz uporządkował i rozbudował miasto, wyposażając je w nowy plac targowy. Pomimo zniszczenia przez pożary w 1833 i 1865 r. oraz utraty praw miejskich w 1869 r. Karczew nadal dobrze prosperował jako znaczący ośrodek handlu. Szerog ważnych inwestycji miało miejsce na początku XX w.: doprowadzona została kolej wąskotorowa z Otwocka (1914 r.), powstała Karczewska Spółka Elektryczna (1913). Obie wojny światowe nie przyniosły prawie żadnych zniszczeń.

13. Opis

W strukturze przestrzennej Karczewa zachowały się, niemal kompletnie, 3 fazy rozwojowe:

- wieś przedkolacyjna, założona wokół nierregularnego, wydłużonego placu – zachowanego i noszącego oficjalnie nazwę Stare Miasto, od wieków związaną z tym miejscem – na którym zbiegają się historyczne szlaki komunikacyjne. Był to zapewne plac targowy, na którego środku po pewnym czasie stanął pierwszy, drewniany kościół i powstał przykościelny cmentarz;
- położone nieco dalej na północny zachód założenie lokacyjne z XVI w., z dużym rynkiem, o bardziej lecz niepełnie regularnym kształcie, który podlegał pewnym przekształceniom i obecnie nosi nazwę Rynku Zygmunta Starego;
- XVIII-wieczna rozbudowa dokonana przez Bielińskiego: jej głównym elementem było wytyczenie nowego placu targowego, obecnie zabudowanego, posadowionego wzdłuż osi historycznego traktu – obecnych ulic ks. W. Żaboklickiego i Warszawskiej. Ze źródeł kartograficznych wiadomo, że był na planie prostokąta, ograniczony pierzejami ulic Warszawskiej, Kościelnej i Przechodniej, a jego północno-zachodnia granica pokrywa się mniej więcej z granicą posesji Kościelna 67 i elewacją budynku Warszawska 36. Zgodnie z miejscową tradycją pełnił funkcję świątynnego targu.

14. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie
 Prawdopodobne zmiany cech układu komunikacyjnego (ahistoryczne aranżacje placów miejskich, budowa rond)

15. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach

16. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Marta Kruczyńska, 24.10.2017